

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας — Συστήματα ελέγχου υπάρχουν, αλλά αποδυναμώνονται λόγω της άνισης εφαρμογής ελέγχων και κυρώσεων από τα κράτη μέλη

European
Commission

Περιεχόμενα

ΣΥΝΟΨΗ (σημεία I-V)	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ (σημεία 1-23).....	4
ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (σημεία 24-26)	4
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (σημεία 27-91).....	5
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ (σημεία 92-103).....	5
Σύσταση 1 – Παρακολούθηση ότι τα κράτη μέλη ενισχύουν τα συστήματα ελέγχου τους για την πρόληψη της εισαγωγής προϊόντων παράνομης αλιείας και λήψη των αναγκαίων μέτρων.....	5
Σύσταση 2 – Διασφάλιση ότι τα κράτη μέλη επιβάλλουν αποτρεπτικές κυρώσεις σε περιπτώσεις παράνομης αλιευτικής δραστηριότητας	6

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει, σύμφωνα με το άρθρο 259 του δημοσιονομικού κανονισμού, τις απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις παρατηρήσεις που διατυπώνονται σε ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και θα δημοσιευθεί ταυτόχρονα με την εν λόγω ειδική έκθεση.

ΣΥΝΟΨΗ (σημεία I-V)

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στη σύνοψη

I. - IV.

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τον εν λόγω έλεγχο και τα συμπεράσματά του σχετικά με το σύστημα της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης (ΠΑΑ) αλιείας.

Η ΠΑΑ αλιεία αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα. Υπονομεύει τις εθνικές, περιφερειακές και πολυμερείς προσπάθειες για τη διατήρηση και τη διαχείριση των ιχθυαποθεμάτων και, κατά συνέπεια, παρεμποδίζει την πρόοδο προς την επίτευξη του στόχου της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των έμβιων θαλάσσιων πόρων. Με την καταπολέμηση των δραστηριοτήτων ΠΑΑ αλιείας, η παγκόσμια κοινότητα μπορεί να επιτύχει καλύτερη συμμόρφωση με τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς. Ωστόσο, η καταπολέμηση της ΠΑΑ αλιείας δεν μπορεί από μόνη της να διασφαλίσει τη βιώσιμη αξιοποίηση των θαλάσσιων πόρων, καθώς αυτό απαιτεί πρωτίστως τη θέσπιση αποτελεσματικών μέτρων διατήρησης και διαχείρισης για τα σχετικά αποθέματα και τα οικοσυστήματά τους. Ως εκ τούτου, η ΕΕ εξακολουθεί να ενεργεί στο πλαίσιο όλων των περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας στις οποίες είναι μέλος και από κοινού με τις σχετικές τρίτες χώρες με τις οποίες η ΕΕ έχει διμερείς συμφωνίες με στόχο τη θέσπιση τέτοιων μέτρων, σύμφωνα με τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις, και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της ΕΕ και των στόλων τρίτων χωρών με τα εν λόγω μέτρα.

Ο «κανονισμός ΠΑΑ» της ΕΕ [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1005/2008 του Συμβουλίου] έχει καθολικό, διαφανές και συμπεριληπτικό πεδίο εφαρμογής. Το καθεστώς πιστοποίησης αλιευμάτων που προβλέπει έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι τα αλιευτικά προϊόντα που προέρχονται από δραστηριότητες ΠΑΑ αλιείας οπουδήποτε στον κόσμο δεν μπορούν να εισέλθουν στην αγορά της Ένωσης. Ο κανονισμός ΠΑΑ εξουσιοδοτεί επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προσδιορίζει τις χώρες που δεν συνεργάζονται στην καταπολέμηση της ΠΑΑ αλιείας. Αυτό προσφέρει ευκαιρία για διάλογο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τρίτων χωρών με στόχο να διασφαλιστεί ότι όλα τα έθνη τηρούν τις διεθνείς δεσμεύσεις τους για την καταπολέμηση της ΠΑΑ αλιείας. Οι εν λόγω διάλογοι αποτελούν μοναδικές ευκαιρίες συνεργασίας και προώθησης της συμμόρφωσης και της διακυβέρνησης στον τομέα της αλιείας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το σύστημα ελέγχου της αλιείας της ΕΕ απαιτεί από τα κράτη μέλη να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για όλες τις σοβαρές παραβάσεις των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Ενώ οι περισσότερες σοβαρές παραβάσεις οδηγούν σε κυρώσεις, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά το είδος και το επίπεδο των κυρώσεων που επιβάλλονται για παρόμοιες σοβαρές παραβάσεις, καθώς και τη χρήση άλλων συνοδευτικών μέτρων. Η κατάσταση αυτή έχει πρακτικά ως αποτέλεσμα την υπονόμηση του ελέγχου της αλιείας γενικότερα, αναιρώντας, μεταξύ άλλων, τον αποτελεσματικό και αποτρεπτικό χαρακτήρα των εν λόγω κυρώσεων, ενώ παράλληλα επηρεάζει αρνητικά την ανάπτυξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού και νοοτροπίας συμμόρφωσης εντός της Ένωσης. Αυτό συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στην αύξηση του κινδύνου της ΠΑΑ αλιείας.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι πολλές από τις ανεπάρκειες που εντόπισε το ΕΕΣ και οι συστάσεις του αφορούν κυρίως την εφαρμογή ελέγχων και κυρώσεων σε επίπεδο κρατών μελών. Ενώ η Επιτροπή κίνησε πρόσφατα διαδικασίες EU Pilot κατά μεμονωμένων κρατών μελών για την αντιμετώπιση πιθανών συγκεκριμένων ανεπαρκειών στα συστήματα ελέγχου και επιβολής κυρώσεων που εφαρμόζουν, τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την ορθή εφαρμογή του συστήματος

ελέγχου της αλιείας της ΕΕ για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την κοινή αλιευτική πολιτική, όπως καταλήγει επίσης το ΕΕΣ στο σημείο 64.

Προκειμένου να δημιουργηθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού και να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων από αυτές που εντόπισε το ΕΕΣ στον παρόντα (και στον προηγούμενο) έλεγχο, η Επιτροπή πρότεινε το 2018 (COM/2018/368 final) ορισμένες αλλαγές στην ισχύουσα νομοθεσία, οι οποίες βρίσκονται επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η πρόταση αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση της εναρμόνισης των συστημάτων επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών, ιδίως για σοβαρές παραβάσεις. Αυτό περιλαμβάνει τον αυτόματο χαρακτηρισμό ορισμένων παραβάσεων ως σοβαρών, πιο εναρμονισμένων κριτηρίων για τον προσδιορισμό της σοβαρότητας άλλων παραβάσεων, καθώς και τον καθορισμό τυποποιημένων ελάχιστων και μέγιστων επιπέδων κυρώσεων για σοβαρές παραβάσεις.

Η έγκριση της πρότασης της Επιτροπής του 2018 σχετικά με την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ από τους συννομοθέτες της ΕΕ θα βοηθήσει την Επιτροπή να παρακολουθήσει τις διάφορες αδυναμίες σε επίπεδο κρατών μελών που εντοπίστηκαν από το ΕΕΣ στο πλαίσιο του παρόντος ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της υποχρεωτικής χρήσης του ψηφιακού συστήματος ΤΠ CATCH, το οποίο θα εναρμονίσει τη διαχείριση κινδύνου στον τομέα της πιστοποίησης αλιευμάτων, καθώς και ενός πιο αποτελεσματικού και εναρμονισμένου συστήματος επιβολής κυρώσεων.

V. Η Επιτροπή αποδέχεται αμφότερες τις συστάσεις σε σχέση με το ισχύον νομικό πλαίσιο, στο πλαίσιο του ρόλου και του πεδίου δράσης της.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ (σημεία 1-23)

Απαντήσεις της Επιτροπής:

10. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η καταπολέμηση της ΠΑΑ αλιείας δεν μπορεί από μόνη της να διασφαλίσει τη βιώσιμη αξιοποίηση των θαλάσσιων πόρων, καθώς αυτό απαιτεί πρωτίστως τη θέσπιση αποτελεσματικών μέτρων διατήρησης και διαχείρισης για τα σχετικά αποθέματα και τα οικοσυστήματά τους. Ως εκ τούτου, η μη βιώσιμη αλιεία διαφέρει από την ΠΑΑ αλιεία. Η εξάλειψη της ΠΑΑ αλιείας δεν σημαίνει εξάλειψη της μη βιώσιμης αλιείας.

14. Ο κανονισμός ΠΑΑ δεν καλύπτει μόνο τις εισαγωγές αλιευτικών προϊόντων. Συνεπάγεται επίσης υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη όχι μόνο για τις εισαγωγές, αλλά και για τις εκφορτώσεις από σκάφη και υπηκόους τρίτων χωρών, καθώς και τον κατάλογο σκαφών ΠΑΑ αλιείας και το σύστημα διαλόγου με τρίτες χώρες, προκειμένου να βελτιωθεί η καταπολέμηση της ΠΑΑ αλιείας σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο κανονισμός για τον έλεγχο της αλιείας καλύπτει επίσης τη συμμόρφωση των σκαφών τρίτων χωρών που αλιεύουν στα ύδατα της ΕΕ και τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού.

ΕΜΒΕΛΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (σημεία 24-26)

Καμία απάντηση της Επιτροπής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (σημεία 27-91)

Καμία απάντηση της Επιτροπής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ (σημεία 92-103)

Απαντήσεις της Επιτροπής:

94. Η Επιτροπή συμμερίζεται την εκτίμηση του ΕΕΣ ότι τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζονται για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας είναι μόνο εν μέρει αποτελεσματικά και, ως εκ τούτου, έχει προτείνει αλλαγές στο πλαίσιο της πρότασής της για αναθεώρηση του κανονισμού για τον έλεγχο της αλιείας.

98. Στόχος του συστήματος καρτών δεν είναι μόνο η πρόληψη της εισόδου στην ΕΕ αλιευτικών προϊόντων που προέρχονται από ΠΑΑ αλιεία. Αποσκοπεί επίσης στην προώθηση της συμμόρφωσης όλων των χωρών με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους ως κράτος σημαίας, παράκτιο κράτος, κράτος λιμένα ή κράτος αγοράς όσον αφορά την καταπολέμηση της ΠΑΑ αλιείας.

Σύσταση 1 – Παρακολούθηση ότι τα κράτη μέλη ενισχύουν τα συστήματα ελέγχου τους για την πρόληψη της εισαγωγής προϊόντων παράνομης αλιείας και λήψη των αναγκαίων μέτρων

1.A. Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση.

Εκτός από τη θέσπιση από την Επιτροπή το 2019, κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των ΜΚΟ, του πανευρωπαϊκού συστήματος ΤΠ CATCH για την παρακολούθηση των πιστοποιητικών αλιευμάτων και τη διευκόλυνση των διαδικασιών ελέγχου και επαλήθευσης, η Επιτροπή πρότεινε, στο πλαίσιο της πρότασής της για την αναθεώρηση του κανονισμού ελέγχου [COM(2018) 368], μια νομική βάση για την υποχρεωτική χρήση του CATCH από τα ενδιαφερόμενα μέρη της ΕΕ (αρχές, εισαγωγείς και επιχειρήσεις). Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι μόλις εγκριθεί από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο η νομική βάση για την υποχρεωτική χρήση του συστήματος ΤΠ CATCH από τις αρχές και τις επιχειρήσεις της ΕΕ, θα συμβάλει στην υλοποίηση της σύστασης.

Εν αναμονή της έγκρισης της προτεινόμενης αναθεώρησης του κανονισμού ελέγχου, από το 2020 η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, εργάζεται για τον εντοπισμό αυτοματοποιημένων προειδοποιήσεων κινδύνου και σχετικών εξελίξεων ΤΠ, καθώς και για την αυτοματοποίηση ορισμένων ελέγχων στο πλαίσιο του συστήματος ΤΠ CATCH, και θα συνεχίσει τις εργασίες αυτές.

Η Επιτροπή αποδέχεται ως ημερομηνία-στόχο για την υλοποίηση της σύστασης το 2026, στον βαθμό που η νομική βάση για την υποχρεωτική χρήση του CATCH από τα ενδιαφερόμενα μέρη, η οποία αποτελεί μέρος της πρότασης COM(2018) 368 της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση του κανονισμού ελέγχου, εγκριθεί από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκαίρως πριν από την ημερομηνία-στόχο, που είναι εκτός του ελέγχου της Επιτροπής.

1.B. Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή σε σχέση με το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Όσον αφορά την ομοιόμορφη χρήση των κριτηρίων εντοπισμού κινδύνου, η Επιτροπή συμφωνεί με τη σύσταση 1 β) στον βαθμό που αναφέρεται στην ισχύουσα νομική βάση (άρθρο 17 παράγραφος 3 του κανονισμού ΠΑΑ), η οποία προβλέπει τη δυνατότητα των κρατών μελών να χρησιμοποιούν κοινοτικά ή εθνικά κριτήρια για τον εντοπισμό κινδύνων.

Η Επιτροπή έχει ήδη χρησιμοποιήσει τις εκθέσεις των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού ΠΑΑ, οι οποίες πρέπει να υποβάλλονται ανά διετία σύμφωνα με το άρθρο 55, για την αντιμετώπιση προφανών ανεπαρκειών στην εφαρμογή του. Η Επιτροπή απέστειλε επιστολές στα κράτη μέλη για τον προσδιορισμό των τομέων που πρέπει να βελτιωθούν και ζήτησε να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση των εν λόγω αδυναμιών.

1.γ. Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή σε σχέση με το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Η Επιτροπή έχει ήδη αναθεωρήσει τα ερωτηματολόγια για τις εκθέσεις των κρατών μελών που προβλέπονται στο άρθρο 55 του κανονισμού ΠΑΑ για την τελευταία περίοδο αναφοράς 2020-2021 και θα δώσει συνέχεια σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, εάν χρειαστεί.

103. Η Επιτροπή συμμερίζεται πλήρως τις ανησυχίες του ΕΕΣ σχετικά με την άνιση εφαρμογή των κυρώσεων από τα κράτη μέλη. Το 2019, προκειμένου να εμβαθύνει τις γνώσεις της σχετικά με τα συστήματα επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών, η Επιτροπή διεξήγαγε μελέτη που καλύπτει είκοσι δύο κράτη μέλη, στην οποία επισημάνθηκαν σοβαρές ανεπάρκειες όσον αφορά την εφαρμογή των κυρώσεων και το αποτρεπτικό τους αποτέλεσμα. Για την περαιτέρω ανάλυση και την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών που επισημαίνονται στη μελέτη, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα δρομολογήσουν διαδικασίες EU Pilot με την πλειονότητα των ενδιαφερόμενων κρατών μελών και αξιολογούν την κατάσταση στα υπόλοιπα κράτη μέλη προκειμένου να προσδιορίσουν τις καταλληλότερες επακόλουθες ενέργειες.

Σύσταση 2 – Διασφάλιση ότι τα κράτη μέλη επιβάλλουν αποτρεπτικές κυρώσεις σε περιπτώσεις παράνομης αλιευτικής δραστηριότητας

2.Α., Β. ΚΑΙ Γ. Η Επιτροπή αποδέχεται τις συστάσεις 2 α), 2 β) και 2 γ) σε σχέση με το ισχύον νομικό πλαίσιο (κανονισμός ελέγχου και κανονισμός ΠΑΑ), στο πλαίσιο του ρόλου και του πεδίου δράσης της.

Όπως επισημαίνεται στην απάντησή της στο σημείο 103 ανωτέρω, η Επιτροπή συμμερίζεται πλήρως τις ανησυχίες του ΕΕΣ σχετικά με την άνιση, μη αποτελεσματική ή μη αποτρεπτική εφαρμογή των κυρώσεων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνεργάζεται —και θα συνεχίσει να συνεργάζεται— με τα κράτη μέλη για την ομοιόμορφη και αποτελεσματική εφαρμογή αποτρεπτικών κυρώσεων μέσω συνεχών ελέγχων και παρακολούθησης όλων των στοιχείων που εξετάζονται στις συστάσεις 2 α), 2 β) και 2 γ), στο πλαίσιο της συνέχειας που δόθηκε στη μελέτη του 2019. Η παρακολούθηση αυτή συνδέεται άρρηκτα με την παρακολούθηση της σύστασης 2 δ). Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο αυτό, βλ. επίσης την απάντηση της Επιτροπής στη σύσταση 2 δ).

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα δρομολογήσει διαδικασίες EU Pilot με την πλειονότητα των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η Επιτροπή, στην πρότασή της του 2018 για ένα αναθεωρημένο σύστημα ελέγχου της αλιείας, πρότεινε ορισμένες αλλαγές στην ισχύουσα νομοθεσία για τη βελτίωση της εναρμόνισης των συστημάτων επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών, ιδίως για σοβαρές παραβάσεις. Αυτές οι αλλαγές περιλαμβάνουν περισσότερο εναρμονισμένα κριτήρια για τον

προσδιορισμό της σοβαρότητας των παραβάσεων, αυτόματο χαρακτηρισμό ορισμένων παραβάσεων ως σοβαρών και θέσπιση εναρμονισμένων ελάχιστων και μέγιστων κυρώσεων για σοβαρές παραβάσεις. Ωστόσο, το περιεχόμενο και το χρονοδιάγραμμα της αναθεώρησης του συστήματος ελέγχου της αλιείας θα εξαρτηθούν από την έκβαση των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ιδίως όσον αφορά τις ελάχιστες κυρώσεις.

Η Επιτροπή αποδέχεται ως ημερομηνία-στόχο για την υλοποίηση της σύστασης το 2024.

Λαμβάνοντας υπόψη την εν εξελίξει συνήθη νομοθετική διαδικασία (βλ. παράγραφο ανωτέρω) και την πολυπλοκότητα του θέματος, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εν λόγω ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης μπορεί να αναφέρεται μόνο στον κανονισμό ελέγχου που ισχύει επί του παρόντος.

Στο πλαίσιο αυτό, το επίπεδο εναρμόνισης που αναφέρεται στη σύσταση 2 γ) μπορεί να περιοριστεί μόνο σε ό,τι είναι εφικτό σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

2.Δ. Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανεπάρκειες που εντοπίστηκαν στα συστήματα επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών, και ανάλογα με το αποτέλεσμα των διαδικασιών EU Pilot, η Επιτροπή ενδέχεται να χρειαστεί να λάβει διορθωτικά μέτρα σε μεταγενέστερο στάδιο για να διασφαλίσει ότι τα συστήματα επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά και παρέχουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Τα εν λόγω διορθωτικά μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν σχέδια δράσης, διοικητικές έρευνες και/ή διαδικασίες επί παραβάσει.

Βλ. επίσης την απάντηση της Επιτροπής στις ανωτέρω συστάσεις 2 α), 2 β) και 2 γ) όσον αφορά τη νομοθετική της πρόταση, η οποία αντιμετωπίζει αυτές τις ανεπάρκειες.

Η Επιτροπή αποδέχεται την ημερομηνία-στόχο για την υλοποίηση της σύστασης 2 δ) για τη δρομολόγηση δράσεων, όπως σχέδια δράσης. Σε περίπτωση που οι αναγκαίες ενέργειες για την αντιμετώπιση των ανεπαρειών περιλαμβάνουν διαδικασίες επί παραβάσει, θα απαιτηθεί περισσότερος χρόνος, ιδίως δεδομένου ότι η σύσταση αφορά όλα τα κράτη μέλη.